

Politechnika Wroclawska

Użytkownik biblioteki akademickiej wobec oferty elektronicznych usług bibliotecznych

Łucja Maciejewska

Barbara Urbańczyk

X Krajowe FORUM Informatyki Naukowej i Technicznej
Zakopane 22-25 września 2009

O czym traktuje referat ?

- ✓ Użytkownicy biblioteki akademickiej i ich oczekiwania
- ✓ Oferta biblioteki hybrydowej, OPAC, organizacja dostępu do e-zasobów
- ✓ Open Access
- ✓ Obsługa kadry naukowej w zakresie analizy dorobku naukowego
- ✓ Zastosowanie nowych technologii
- ✓ Działalność na rzecz ogólnopolskiego społeczeństwa informacyjnego
- ✓ Nowe oblicze bibliotekarza - brokera informacji
- ✓ Wnioski

Użytkownicy biblioteki akademickiej

Czytelnik - określenie osoby uczęszczającej do biblioteki

Użytkownik - poza czytaniem także ogląda, słucha lub korzysta z multimedialnych zasobów

Klient - użytkownik firmy świadczącej usługi informacyjne

Gracz informacyjny (określenie D.Nicholasa) - stanowi część systemu informacyjnego, podczas gdy użytkownik znajduje się poza nim i tylko czasami do niego zagląda. Gracz działa w przestrzeni informacyjnej, użytkownik zaś korzysta z już gotowych systemów i postępuje w znacznym stopniu schematycznie.

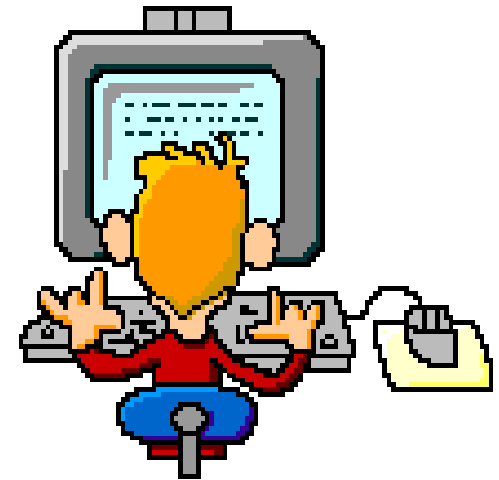
Użytkownik-gracz

Świadomy swoich potrzeb informacyjnych

Właściwie rozpoznający i korzystający ze źródeł informacji

Wyszukujący relewantnych informacji

Dokonujący oceny wartości wyszukanych informacji

Czego oczekuje od biblioteki ?

Produktów i usług wysokiej jakości

Wiarygodnej i rzetelnie opracowanej informacji, dostarczonej najchętniej w postaci elektronicznej, z możliwością skopiowania na dowolny nośnik

Szybkiej i sprawnej reakcji bibliotekarzy na zadany problem/pytanie

Dobrej organizacji, m.in. długich godzin otwarcia, również w dni ustawowo wolne od pracy

Funkcjonalnej strony domowej biblioteki, spełniającej rolę informatora, przewodnika i miejsca komunikacji z bibliotekarzem

Sprawnej, kompetentnej i miłej obsługi

Czego oczekuje od biblioteki ?

Nieograniczonego dostępu do sieci, automatyzacji usług, szybkiej i sprawnej obsługi za pośrednictwem Internetu (postać elektroniczna, e-mail, formularze interaktywne, zautomatyzowane katalogi i bazy danych, biblioteki cyfrowe bez ograniczeń, najnowsze technologie informacyjne)

Miejsca (rzeczywistego i wirtualnego), w którym można się spotkać ze swoją grupą studencką, przedyskutować „gorące” tematy z zakresu studiowanej wiedzy, a przy tym miło spędzić czas

Sposoby zaspokajania jego potrzeb czyli oferta biblioteki

OPAC

Podstawowe źródło informacji o zasobach,
wygodne narzędzie, oddane użytkownikom
biblioteki do użytku

BIBLIOTEKA POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ (system Aleph)

- ✓ Książki i Czasopisma
- ✓ Beletrystyka
- ✓ Katalogi kartkowe (on-line)
- ✓ Czasopisma zagraniczne w bibliotekach Wrocławia i Opola
- ✓ Dorobek naukowy pracowników PWr

Strona domowa biblioteki

Strona główna English

Politechnika Wroclawska

Biblioteka Główna i Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej

Strona główna
O Bibliotece
Usługi
Katalogi
Bazy danych
e-Czasopisma
e-Książki
DBC
PIN
Linki

SZUKAJ

Międzynarodowa konferencja

II WROCLAWSKIE SPOTKANIA BIBLIOTEKARZY POLONIJNYCH
Wrocław, 18- 19 czerwca 2009

ANKIETA

Zagraniczne Książki Elektroniczne w Bibliotece Politechniki Wrocław

Adres biblioteki

Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław; Bud. A-1
Tel.: 071 320 23 31, 071 320 23 05, 071 328 27 07
Fax: 071 328 29 60
E-mail: sekrbq@pwr.wroc.pl

Na skróty

Wyszukiwanie w katalogu
[Godziny otwarcia](#)
[OneLog](#)
[Formularz dla doktorantów](#)
[Lista Filadelfijska - Master Journal List](#)

Aktualności

RSS

Testowy dostęp do baz EBSCO
 Biblioteka Główna i OINT uzyskała testowy dostęp do nowych baz w serwisie EBSCO:

- **Research Starters - Business**
- **Research Starters - Education**

> [wiecej](#)

Strona domowa biblioteki

The screenshot shows the homepage of the Wrocław University of Science and Technology library. The URL <http://www.bg.pwr.wroc.pl> is highlighted in an orange box. The page features a navigation menu with items like e-Czasopisma, e-Książki, DBC, PIN, and Linki. Three callout boxes are overlaid on the page:

- ZASOBY i INFORMACJA O NICH** (Resources and Information about them):
  - OPAC
  - E-czasopisma
  - E-książki
  - E-normy
  - DBC
  - Zasoby internetowe
- USŁUGI** (Services):
  - Lista A-Z
  - Zdalny dostęp - ONELOG
  - LinkSolver
  - Bezprzewodowy Internet
  - E-mail
- AKTUALNOŚCI** (News/Current events)

Other visible elements include a search bar, a language selector (English), and a survey notice: ANKIETA Zagraniczne Książki Elektroniczne w Bibliotece Politechniki Wrocławskiej.

Polskie czasopisma elektroniczne dostępne poprzez stronę domową Biblioteki Politechniki Wroclawskiej

Rok	Pełnotekstowe		Abstrakty		Spisy treści	
	PWr	inne	PWr	inne	PWr	inne
2003	30	70	320	180	400	1 100
	100		500		1 500	
2004	20	40	330	270	400	1 050
	60		600		1 450	
2005	45	10	380	170	500	1 000
	55		550		1 500	
2006	130	246	350	100	330	390
	376		450		720	
2007	209	428	218	400	312	658
	637		618		970	
2008	1 109		1 052		1 778	

Biblioteka hybrydowa

- ✓ Biblioteka, w której obok zasobów drukowanych są gromadzone i udostępniane dokumenty w postaci cyfrowej.
- ✓ Obecnie równowaga między informacją w wersji drukowanej i meta-informacją w wersji cyfrowej przesuwa się wyraźnie w kierunku mediów cyfrowych.

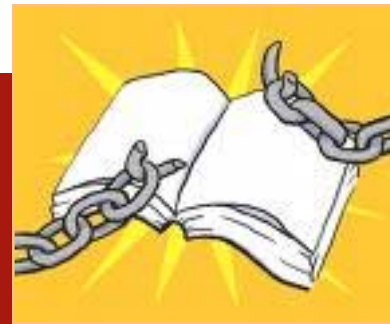
Biblioteka hybrydowa

BIBLIOTEKĘ HYBRYDOWĄ TWORZĄ

- ✓ Zbiory drukowane
- ✓ E-czasopisma
- ✓ E-książki
- ✓ Bazy danych
- ✓ Biblioteka Cyfrowa

Open Access

Serwisy zawierające informacje o publikacjach naukowych wydawanych na różnych kontynentach Świata, jak np. *DOAJ (Directory of Open Access Journals)* lub *J-STAGE (Japan Science and Technology Information Aggregator, Electronic)*

Archiwa pełnotekstowych czasopism naukowych z zakresu wielu dziedzin wiedzy, np. *PubMed Central* i *PLoS (The Public Library of Science)*

Portale zawierające recenzowane czasopisma naukowe, jak np. *Open J-Gate*, który wymaga indywidualnej rejestracji

Serwisy komercyjnych wydawców publikujących czasopisma OA, które zamieszczają oprócz artykułów na licencji OA, również materiały płatne (np. *BioMed Central*)

Serwisy opublikowanych i zatwierdzonych do druku prac naukowych (*preprint*), np. *CERN Document Server (CDS)*

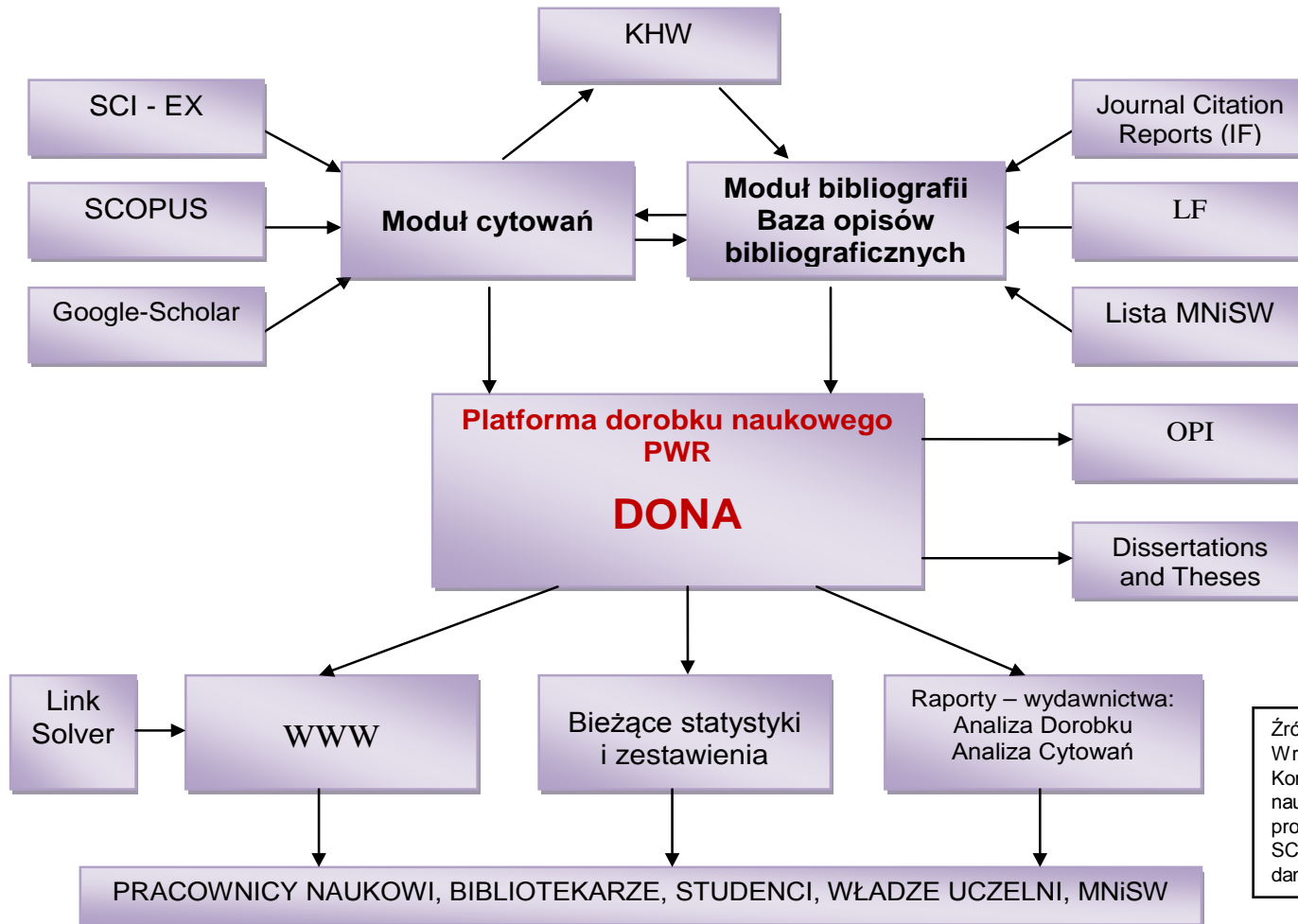

Obsługa kadry naukowej w zakresie analizy dorobku naukowego

- ✓ W PWr funkcjonuje od 1969 system rejestracji dorobku naukowego, od 1972 jako skomputeryzowana baza DONA, od 2009 - DONA działa w systemie ALEPH
- ✓ Informacje bibliograficzne o wszystkich publikacjach pracowników PWr od 1945, o pracach niepublikowanych - od 1969
- ✓ Tworzenie informacji o dorobku uczelni, jej rozpowszechnianie oraz uzupełnianie o wskaźniki, służące analizie bibliometrycznej dorobku, jak: Impact Factor, punktacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz liczba cytowań
- ✓ Wykorzystywane jest narzędzie linkujące LinkSolver (OVID), dzięki któremu użytkownik ma możliwość dostępu do wybranych tekstów z poziomu opisu bibliograficznego

Projekt kompleksowej platformy dorobku naukowego PWr

Źródło: Komperda, A., Urbańczyk, B., Wróbel, J., Kompleksowa platforma oceny dorobku naukowego Politechniki Wrocławskiej - projekt integracji bazy DONA-ALEPH z SCI, Listą Filadelfijską i innymi źródłami danych naukometrycznych.

Projekt kompleksowej platformy dorobku naukowego PWr

- ✓ Uzyskanie, poprzez wspólny interfejs wyszukiwawczy bazy DONA, następujących danych:
bibliograficznych, statystycznych, pełnych tekstów publikacji i cytowań, a także wskaźników bibliometrycznych
- ✓ W rekordzie bibliograficznym pojawi się informacja o liczbie cytowań danej pracy, z możliwością wyświetlenia prac cytujących
- ✓ Możliwość generowania przekrojowych raportów dla uczelni, poszczególnych jej jednostek, a także dla autorów, w różnych przedziałach czasowych

Zastosowanie nowych technologii

Serwery linkujące (np. LinkSolver) - przy pomocy jednego „kliknięcia” użytkownik dociera do obszernej listy dynamicznych hipertęczy, związanych z danym wyszukiwaniem

Narzędzia typu Lista A-Z - usprawniające administrowanie e-czasopismami i/lub e-książkami oraz organizowanie dostępu do nich

Multiwyszukiwarki (np. produkt EBSCO: Multiwyszukiwarka 360 Search) przy pomocy intuicyjnego interfejsu możliwość jednoczesnego przeszukiwania 16 źródeł, zaawansowane funkcje wyszukiwarki pozwalają na tzw. deduplikacje wyników, łączenie wyników w klastry, odsyłanie do pełnych tekstów, a także współpracę z serwerem linkującym

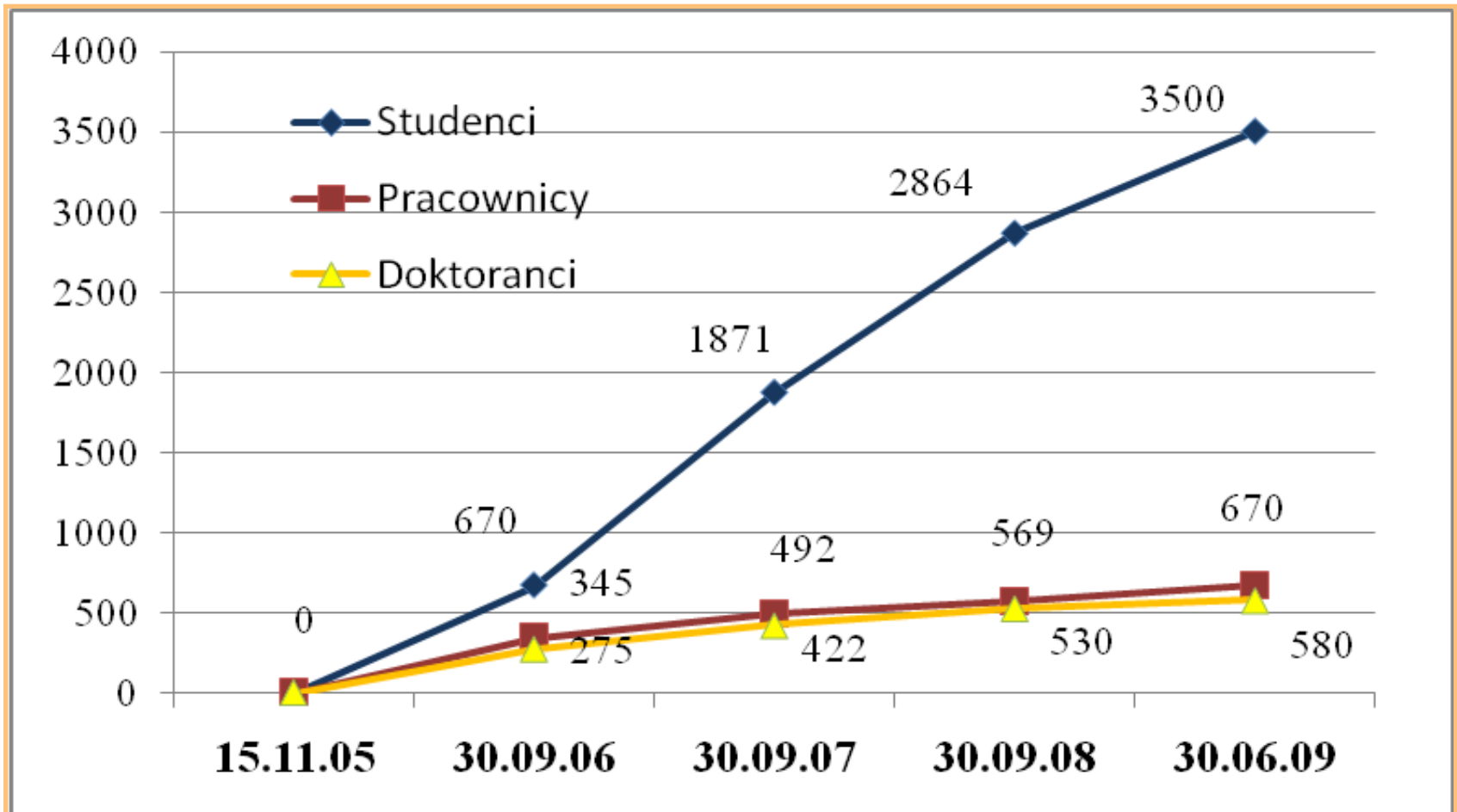
Wypożyczenia międzybiblioteczne - nowoczesne serwisy jak: SUBITO, DocMed, TibOrder - dostarczające elektroniczne kopie artykułów z czasopism, w bardzo krótkim czasie, nawet w ciągu 12 godzin

Zdalny dostęp do zasobów - np. system OneLog

System OneLog zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów

Użytkownicy systemu OneLog

Działalność na rzecz ogólnopolskiego społeczeństwa informacyjnego

Kursy

- 1985-2000 Komputerowe systemy biblioteczno-informacyjne
- 1996-1999 Usługi Internetu
- 1997-2000 Internet w bibliotece
- 2000 - Czasopisma elektroniczne

Uczestnicy: pracownicy różnych typów bibliotek i ośrodków informacji oraz instytutów naukowych i badawczych, a także ośrodków PAN i firm komercyjnych

Szkolenia

pracowników, doktorantów, studentów Uczelni oraz zewnętrznych użytkowników Biblioteki PWr

Działalność na rzecz ogólnopolskiego społeczeństwa informacyjnego

- ✓ **Udział w Dolnośląskim Festiwalu Nauki z cyklem wykładów, pokazów, wystaw oraz prezentacji multimedialnych**
Przykładowe tematy wiodące:
Polowanie na Informację, Od Książki do Internetu, Biblioteka w Pajęczynie Internetu, Biblioteka za Jednym Kliknięciem Myszka, Internet w Bibliotece bez Tajemnic, Informacyjny Matrix, Od Druku do E-booków
- ✓ **Dolnośląskie Prezentacje Edukacyjne TARED**
- ✓ **Od 1997 uczestnictwo w ogólnopolskim przedsięwzięciu tworzenia bazy danych BAZTECH i portalu BAZTOL**
- ✓ **Od 10. lat współtworzenie serwisu EBIB - Elektroniczna Biblioteka (jako redaktorzy i twórcy serwisów oraz jako autorzy artykułów)**

Działalność na rzecz ogólnopolskiego społeczeństwa informacyjnego

- ✓ Krajowe Konsorcjum Chemical Abstracts
od 2000 roku PWr koordynatorem
- ✓ Baza i **Katalog Środowiskowy** czasopism zagranicznych bibliotek Wrocławia i Opola
- ✓ Punkt Informacji Normalizacyjnej
od 2002 r. na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym i PWr
- ✓ **Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa DBC**
(wcześniej w 2004 - Biblioteka Cyfrowa PWr)
Od 2006 - Konsorcjum Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej

DBC Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

www.dbc.wroc.pl

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

obecnie czytających: 64
STRONA GŁÓWNA
KOLEKCJE
NOWE KONTO
LOGOWANIE
KONTAKT

Biblioteka

- ▶ Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa
  - ▶ 01. Politechnika Wrocławska
  - ▶ 02. Zakład Narodowy im. Ossolińskich
  - ▶ 03. Akademia Wychowania Fizycznego
  - ▶ 04. Uniwersytet Ekonomiczny
  - ▶ 05. Uniwersytet Przyrodniczy
  - > 06. Akademia Muzyczna
  - > 07. Kolegium Karkonoskie
  - ▶ 08. Papieski Wydział Teologiczny
  - > 09. Wyższa Szkoła

ZAPRASZAMY DO DBC

Zakres : | | ▼

Wyszukiwanie zaawansowane...

Poprawne formułowanie zapytań

Wiadomości

Zapraszamy na forum DBC
[19.01.2009]

Zapraszamy do korzystania z **Forum Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej**

Wyszukiwanie w indeksach

- » Indeks tytułów
- » Indeks twórców
- » Indeks słów kluczowych

DBC Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa www.dbc.wroc.pl

The screenshot displays the website's header with the 'dbc' logo and the text 'Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa'. A navigation bar contains the following links: STRONA GŁÓWNA, KOLEKCJE, NOWE KONTO, LOGOWANIE, and KONTAKT. Below the navigation bar, several book covers are featured, including 'Materials Science' and 'Nowe media w edukacji 2008'. On the right, there is a thumbnail of an old manuscript titled 'Doprąwa Posłow'. At the bottom left, a list of institutions is visible, and at the bottom right, there are links for 'Indeks twórców' and 'Indeks słów kluczowych'.

Navigation Menu:

- STRONA GŁÓWNA
- KOLEKCJE
- NOWE KONTO
- LOGOWANIE
- KONTAKT

Book Covers:

- ADAM GRZECH: STEROWANIE RUCHEM W SIĘCIACH TELEINFORMATYCZNYCH
- Materials Science: An Interdisciplinary Journal of Physics, Chemistry and Technology of Materials. Vol. 13, No. 2, 2008.
- Politechnika Wrocławska: Rozprawa doktorska
- Nowe media w edukacji 2008: Zastosowania technik informacyjnych i komunikacyjnych w kształceniu
- KONFERENCJA
- Doprąwa Posłow: IANA KOCHANOVSKIEGO. Pobána ná Theátrum przyd Krolém Jęf Mláca y Krolowa Jey Mláca/ w Jýdowie náđ Wáns báwa. Dátá dwómásteo Syceniá/Kotu Páns stiego. M. D. L. X X Viiij. Mlá Fesćiev Jęf Mláci Pámi Podkánclerzego Koroného.

Bottom Left List:

- > 05. Uniwersytet Przyrodniczy
- > 06. Akademia Mu
- > 07. Kolegium Kar
- > 08. Papieski Wyd
- Teologiczny
- > 09. Wyższa Szkoła

Bottom Right Links:

- > Indeks twórców
- > Indeks słów kluczowych

Page-Footer:

...nia z Forum Dolnośląskiej Biblioteki

DBC Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

www.dbc.wroc.pl

- ✓ Równoczesne przeszukiwanie z poziomu DBC zasobów cyfrowych dostępnych w polskich bibliotekach cyfrowych i repozytoriach w ramach Federacji Bibliotek Cyfrowych
- ✓ Dostęp: 24/7, za darmo, dla każdego użytkownika w sieci
- ✓ Zasoby 16 instytucji
- ✓ Publikacje zamieszczone w DBC mają uregulowany status prawny. Przed podjęciem pracy nad archiwizacją niezbędne jest uzyskanie pisemnej zgody na zwielokrotnienie utworu techniką cyfrową oraz umieszczenie go w ogólnie dostępnych sieciach komputerowych.

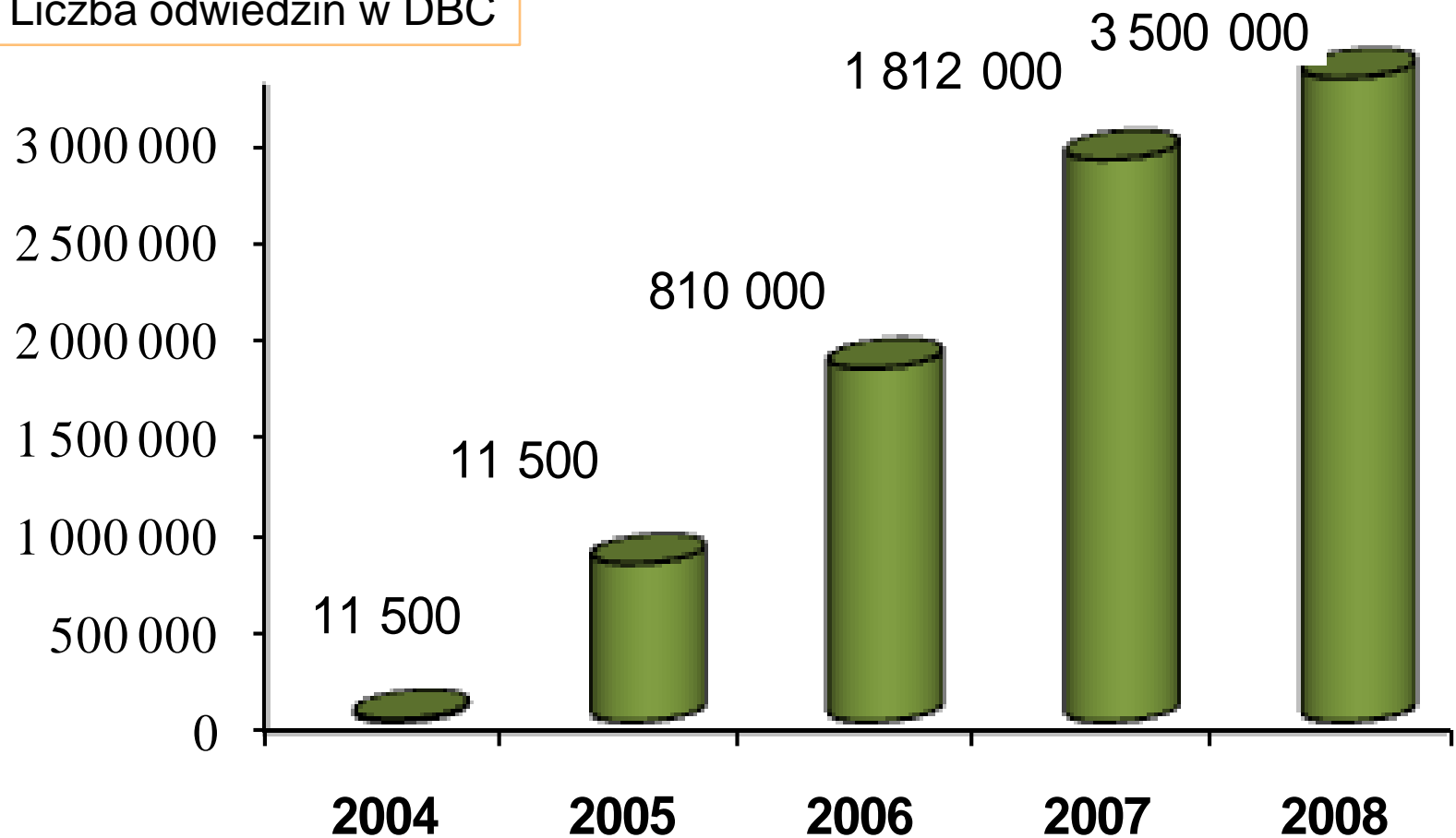

DBC Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

www.dbc.wroc.pl

Liczba odwiedzin w DBC

Nowe oblicze bibliotekarza - brokera informacji - pożądane cechy i umiejętności

wszechstronna wiedza, w tym znajomość komputera i obsługi najpopularniejszych programów, Internetu i nowinek technologicznych w zakresie informacji

umiejętność współdziałania i pracy w zespole, zdolność przystosowywania się do szybko zmieniających się wymagań

zdolności interpersonalne (łatwość nawiązywania kontaktów, komunikowania się z otoczeniem, negocjowania, budowania pozytywnych relacji ze współpracownikami, użytkownikami, sponsorami)

aktywność i kreatywność, ale też asertywność, jeżeli tego wymaga sytuacja

umiejętność promowania siebie i macierzystej instytucji, zgodnie z zasadami public relations

umiejętność wsłuchiwania się w głos odbiorcy i jego potrzeb, a także szukania optymalnych dróg ich zaspokajania

znajomość języków obcych - praca bibliotekarza w coraz większym stopniu ma zasięg globalny

Wnioski

- ✓ Nowoczesne technologie przenikają wszystkie obszary działalności biblioteczno-informacyjnej – szersze oddziaływanie biblioteki
- ✓ Wzrost znaczenia biblioteki jako centrum organizującego dostęp do informacji i zarządzającego wirtualną wiedzą
- ✓ Kształtowanie się nowego typu użytkownika: aktywnego, współdziałającego w tworzeniu oferty informacyjnej, gracza informacyjnego, dla którego bibliotekarz staje się partnerem, przewodnikiem, doradcą, wyrabiającym w nim umiejętność sprawnego poruszania się w gąszczu informacji
- ✓ Minimalizacja czasu dotarcia do informacji (zintegrowane wyszukiwanie, linkowanie do pełnych tekstów, zdalny dostęp, serwisy „skrojone” na potrzeby użytkowników)
- ✓ Open Access – nowy model dostępu bezpłatnego
- ✓ Bibliotekarz w nowej roli
- ✓ Nowoczesna biblioteka – przestrzeń dostosowana do potrzeb użytkowników

Politechnika Wroclawska

Dziękujemy za uwagę

Łucja Maciejewska Barbara Urbańczyk

X Krajowe FORUM Informatyki Naukowej i Technicznej
Zakopane 22-25 września 2009